

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 159/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. G., R., zastúpeného advokátkou JUDr. Z. B., R., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 CoP 26/2012 z 30. apríla 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 311/2012 z 30. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. januára 2013 doručená sťažnosť M. G., R. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Z. B., R., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 CoP 26/2012 z 30. apríla 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 311/2012 z 30. októbra 2012.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že Okresný súd Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 2 P 53/2011-42 z 13. októbra 2011 vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa (S. H., dieťa rodičov: matky J. V., rod. H., a otca M. G.) rozhodol o návrhu matky na nahradenie súhlasu na zmenu priezviska maloletého dieťaťa a o návrhu otca na zmenu priezviska maloletého dieťaťa tak, že dal súhlas na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého S. z priezviska H. na priezvisko V. Návrh sťažovateľa zamietol. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 CoP 26/2012 z 30. apríla 2012 tak, že „vo veci samej“ potvrdil prvostupňový rozsudok a zmenil ho v časti o trovách konania. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa uznesením sp. zn. 6 Cdo 311/2012 z 30. októbra 2012 odmietol. Obvodný úrad R., odbor všeobecnej vnútornej správy (ďalej len „obvodný úrad“) rozhodnutím č. ObU-RK-OVVS-2012/04854 zo 17. augusta 2012, ktoré (podľa označenia sťažovateľom) nadobudlo právoplatnosť 2. novembra 2012, povolil na žiadosť matky jej maloletému synovi S. zmenu priezviska z H. na V.

3. a) Porušenie svojho práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru „*v odvolacom konaní pred Krajským súdom... sp. zn. 5 CoP/26/2012 a v tomu predchádzajúcom prvostupňovom konaní vidí sťažovateľ v nasledovnom: Odvolací súd sa stotožnil s nepresvedčivým*

odôvodnením, opierajúcim sa nie o relevantné dôkazy, ale o vyjadrenia matky mal. dieťaťa, napriek tomu, že v konaní...

Nedostatočným odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu bolo konanie pred ním zaťažené vadou znamenajúcou odňatie možnosti otca mal. dieťaťa konať pred súdom. Odňatie možností účastníkovi konať pred súdom znamená porušenie práva na spravodlivý proces...“

b) *„... podľa čl. 46 a nasl. Ústavy... v konaní o podanom dovolaní pred Najvyšším súdom... sp. zn. 6 Cdo/311/2012... v odňatí možnosti konať pred súdom, keď Najvyšší súd dovolanie odmietol s odôvodnením, že dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.“*

Podľa názoru sťažovateľa „dovolanie proti rozsudku Krajského súdu... je prípustné a dôvodné, a pokiaľ dovolací súd podané dovolanie ako neprípustné odmietol, bola účastníkovi konania, otcovi mal. dieťaťa... odňatá možnosť konať pred súdom“.

4. *Sťažovateľ ďalej uviedol, že «Rozhodnutím krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu, ktorým súd dal matke maloletého S. H..., J. V., rod. H., súhlas na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého... z priezviska „H.“ na priezvisko „V.“, bez toho, aby bolo preukázané, čo k takémuto záveru súd viedlo (opora vo vykonanom dokazovaní) bolo tiež zasiahnuté do súkromného a rodinného života sťažovateľa (čl. 19 ods. 2 Ústavy SR).».*

5. *Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol: „Základné právo... na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 Dohovoru..., základné právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy..., právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru... a právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy... rozsudkom Krajského súdu... č. k. 5 CoP/26/2012-71 zo dňa 30. 04. 2012 a uznesením Najvyššieho súdu... č. k. 6 Cdo/311/2012 zo dňa 30. 10. 2012 boli porušené.*

Uznesenie Najvyššieho súdu... č. k. 6 Cdo/311/2012 zo dňa 30. 10. 2012 a Rozsudok Krajského súdu... č. k. 5 CoP/26/2012-71 zo dňa 30. 04. 2012 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu... na ďalšie konanie.

Krajský súd... je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 275,94,- €...“

6. Ako dôkazový materiál sťažovateľ k sťažnosti pripojil rozsudok okresného súdu č. k. 2 P 53/2011-42 z 13. októbra 2011, rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 CoP 26/2012 z 30. apríla 2012, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 311/2012 z 30. októbra 2012 a rozhodnutie obvodného úradu č. ObU-RK-OVVS-2012/04854.

II.

7. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

11. Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie práv (pozri body 1 a 5) rozsudkom krajského súdu z 30. apríla 2012 a uznesením najvyššieho súdu z 30. októbra 2012.

12. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie označených práv predmetnými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu, v sťažnosti vychádzal v podstatnom z dôvodov, ktoré uviedol v podanom dovolaní (nepreskúmateľnosť rozsudku krajského súdu, v odôvodnení ktorého absentovali relevantné skutočnosti potvrdzujúce jeho faktické a právne závery), ústavný súd konštatuje, že v posudzovanej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov a v jeho právomoci zostalo následne iba posúdenie, či účinky právomoci krajského súdu a najvyššieho súdu v súvislosti s ich rozhodovaním o odvolaní a aj o dovolaní sťažovateľa sú zlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru.

13. Ústavný súd vo vzťahu k dovolaciemu rozhodnutiu najvyššieho súdu vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad

a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

II.A K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

14. Právo na súdnu ochranu (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie) sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky vo všeobecnosti upravujú ustanovenia § 236 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP. V posudzovanom prípade najvyšší súd dovolanie sťažovateľa „ako neprípustné odmietol [§ 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p.]“.

15. Ústavný súd z tohto hľadiska (body 13 a 14) preskúmal predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 311/2012 z 30. októbra 2012, ktorým tento súd sťažovateľovo dovolanie odmietol. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. Po oboznámení sa s obsahom namietaného uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd svoje rozhodnutie, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa, náležite odôvodnil, čo potvrdzuje aj jeho argumentácia vychádzajúca z v konaní zisteného skutkového stavu a na tomto základe vyvedených právnych záverov. Najvyšší súd v úvode

odôvodnenia svojho uznesenia oboznámil odvolacie rozhodnutie krajského súdu a podstatu dovolacích tvrdení sťažovateľa, ako aj stanovisko matky maloletého k nim:

«Dovolanie odôvodnil odňatím možnosti konať pred súdom. Za odňatie možnosti konať pred súdom označil nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu, že z jeho odôvodnenia (ani z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa) nie je zrejmé, na základe akej skutočnosti súd považoval rozhodnutie o zmene priezviska maloletého dieťaťa za také, ktoré by malo byť na prospech dieťaťa a z akého dôvodu návrh otca na zmenu priezviska dieťaťa na „G.“ zamietol. Taktiež odvolací súd podľa dovolateľa neuviedol, v čom videl dôvody osobitného zreteľa v zmysle § 6 zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku.

Matka vo vyjadrení k dovolaniu navrhla tento mimoriadny opravný prostriedok odmietnuť...»

Svoje rozhodnutie odôvodnil najvyšší súd takto:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O. s. p.

Prípustnosť dovolania podľa § 238 O. s. p. v predmetnej veci neprichádza do úvahy. Uvedené ustanovenie v odsekoch 1 až 3 pripúšťa dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu a za určitých podmienok aj proti potvrdzujúcemu rozsudku. V zmysle odseku 4 tohto ustanovenia však dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine, ibaže ide o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. V preskúmvanej veci sú predmetom konania práva a povinnosti vyplývajúce z právneho vzťahu upraveného Zákonom o rodine (udelenie súhlasu na zmenu priezviska dieťaťa, po tom ako sa rodičia o tejto veci nedohodli), nejde však o obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv a povinností alebo o pozastavenie ich výkonu, ani o priznanie

rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, ani o určenie alebo zapretie rodičovstva a ani o osvojenie. Prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia je preto vylúčená.

Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, majúcemu povahu uznesenia, tak táto je vylúčená ustanovením § 239 ods. 3 O. s. p.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania otca maloletého dieťaťa aj z hľadísk uvedených v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení. Nezistil teda ani podmienku prípustnosti dovolania, na ktorú poukazoval dovolateľ a ktorá mala spočívať v odňatí jeho možnosti konať pred súdom tým, že rozsudok odvolacieho súdu nebol dostatočne odôvodnený.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na správnosť záverov súdu prvého stupňa, pričom sa zároveň stotožnil s dôvodmi prvostupňového rozsudku. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu bolo preto potrebné posudzovať v kontexte s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa. Berúc do úvahy tento kontext je zřejmé, že odvolací súd sa vysporiadal s otázkou, prečo považoval rozhodnutie o zmene priezviska maloletého dieťaťa za také, ktoré by malo byť na prospech dieťaťa a z akého dôvodu návrh otca zamietol. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu na stranách 4 a 5 je uvedené, že udelenie súhlasu matke je v záujme maloletého dieťaťa a na prospech jeho zdravému vývoju v rodine, čím sa prejavuje súdržnosť a príslušnosť k matke i nevlastnej sestre, i keď si to maloletý v súčasnosti neuvedomuje. Taktiež poukázal na skutočnosť, že otec dieťaťa svoje rodičovské práva nestráca, ani to neohrozuje jeho postavenie otca. Vyjadril sa i k skutočnosti, prečo naopak nie je v záujme dieťaťa udelenie súhlasu otcovi

na podanie obdobného návrh na zmenu priezviska. Odvolací súd doplnil dôvody prvostupňového rozsudku poznámkou k možnému odlišnému posúdeniu pri situácii, ak by dieťa od narodenia malo priezvisko otca. V súvislosti s námietkami o chýbajúcej zmienke o dôvodoch osobitného zreteľa podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o mene a priezvisku dovolací súd uvádza, že treba rozlišovať medzi rozhodovaním súdu o udelení súhlasu jednému z rodičov v dôležitých veciach v rámci starostlivosti súdu o maloletých a medzi samotným rozhodovaním o zmene priezviska, ktoré do právomoci súdu nepatrí. Skúmanie podmienok podľa uvedeného ustanovenia je predmetom administratívnoprávneho konania o zmene priezviska pred správnym orgánom a súd sa v tomto konaní nimi nezaoberá, a teda sa k nim ani nemusí vyjadrovať. V argumentácii súdov, ktorou odôvodnili vyhovie návrhu matky, sú však napokon obsiahnuté také skutočnosti, ktoré by bolo možné považovať za dôvody osobitného zreteľa, i keď tak nie sú označené.

Podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa tak splňa požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozsudku správnosť právnych záverov, ktoré sú obsahom tohto odôvodnenia nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (preto sa ňou dovolací súd ani nemohol zaoberať). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv účastníkov konania.

Námietka dovolateľa o odňatí možnosti konať pred súdom nedostatočným odôvodnením rozhodnutia tak nebola dôvodná. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti však nebola ani spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) O. s. p. tým, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozsudku, dovolateľ fakticky namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Z obsahu spisu je však zrejmé, že v odvolaní proti tomuto rozsudku žiadnu výhradu v tomto smere nevzniesol, hoci tak urobiť mohol a podľa zásady „každý je povinný si strážiť svoje práva“ aj urobiť mal. Naopak namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci prvostupňovým súdom [§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O. s. p.], s ktorými v odvolaní polemizoval, a teda pochopil odôvodnenie skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa. Pretože aj pre oblasť procesného práva platí všeobecná právna zásada

„male enim iure nostro uti non debemus“ („nemáme však zneužívať svoje právo“ - Gai, Institutiones I, 53), javí sa postup otca ako odporujúci tejto zásade. Za tejto situácie prelomenie stavu právnej istoty, nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatovaním prípustnosti dovolania neprichádzalo do úvahy.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie otca ako neprípustné odmietol [§ 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p.]»

16. Podľa názoru ústavného súdu takto koncipované rozhodnutie najvyššieho súdu je určité a zrozumiteľné, bez vnútorných rozporov a zaujíma stanovisko k podstate dôvodov uvedených v dovolaní. Podľa názoru ústavného súdu takéto rozhodnutie nie je neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto nie je z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, čo by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04) sťažovateľa. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

17. Ústavný súd pri preskúmaní dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd sa primerane vysporiadal s argumentáciou sťažovateľa, správne ustálil skutkový stav veci a relevantné zákonné ustanovenia aplikoval spôsobom, ktorý neodporuje ich zneniu, účelu ani označeným článkom ústavy. Nezistil žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné toto rozhodnutie označiť za nezlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou ustanovenými princípmi súdneho rozhodovania (čl. 144 ods. 1 ústavy).

18. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03, I. ÚS 200/2012), pričom v konkrétnych okolnostiach danej veci sa tak podľa názoru ústavného súdu nestalo.

19. Z uvedeného dôvodu podľa názoru ústavného súdu nejestvuje ani príčinná súvislosť medzi označenými právami sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu (ako súdu dovolacieho) pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľom označených práv. Skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje s právnym názorom najvyššieho súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia.

20. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Ústavný súd sa v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zaoberal aj tvrdením sťažovateľa o porušení označených práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 CoP 26/2012 z 30. apríla 2012.

22. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

23. Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa § 219 ods. 1 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

24. Ústavný súd konštatuje, že zistený postup krajským súdom pri odôvodňovaní jeho rozhodnutia všeobecne záväzný predpis výslovne pripúšťa (bod 23), teda neobstojí tvrdenie sťažovateľa o neústavnosti postupu krajského súdu v odvolacom konaní (bod 3a). Ústavný súd súčasne poukazuje na názor najvyššieho súdu prezentovaný v závere odôvodnenia jeho rozhodnutia (bod 15) k tejto námietke sťažovateľa, s ktorou sa najvyšší súd vysporiadal ústavne konformným spôsobom („*rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu splňa požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie...*“).

25. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu (ako súdu odvolacieho) nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 232/08, I. ÚS 364/2012) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na spravodlivé súdne konanie stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

26. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

27. Pretože namietané odvolacie rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je v zásade dostatočne odôvodnené (pozri body 23 a 24) na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

28. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inšinciou v systéme všeobecného súdnictva.

29. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto jej časti ako zjavne neopodstatnenú.

II.B K namietanému porušeniu práv podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 dohovoru

30. Sťažovateľ taktiež namietal porušenie základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru označenými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu (body 1 a 5).

31. Podľa ustálenej judikatúry všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patria aj základné práva vyplývajúce z čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy, a tiež právo podľa čl. 8 dohovoru ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení sťažovateľom označených práv by bolo teda možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07).

32. Vzhľadom na možnosť porušenia označených základných práv len v príčinnej súvislosti s porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami menovaných súdov dospel ústavný súd k záveru, že keďže v danom prípade nebolo zistené porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri body 20 a 29), v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k porušeniu označených základných práv a slobôd.

33. Na základe uvedeného ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je z ústavného hľadiska akceptovateľný a udržateľný, pričom medzi ním a základnými právami sťažovateľa podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a jeho právom podľa čl. 8 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie dôvod na vyslovenie záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

34. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľa ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jeho ostatnými návrhmi, t. j. návrhom na zrušenie označených rozhodnutí menovaných všeobecných súdov a priznaním mu náhrady trov konania.

35. Nad rámec už uvedeného, rešpektujúc princíp subsidiarity, ústavný súd poznamenáva, že v namietaných konaniach pred menovanými súdmi bolo riešené len udelenie súhlasu jednému z rodičov na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého, a nie samotné rozhodovanie o takejto zmene, ktoré patrí do výlučnej právomoci správneho orgánu (t. j. že je predmetom administratívnoprávneho konania). Z rozhodnutia pripojeného k sťažnosti (bod 6) vyplýva, že o povolení zmeny priezviska rozhodol obvodný úrad 17. augusta 2012 a uvedené rozhodnutie bolo/je možné napadnúť zákonom ustanoveným postupom tak v rámci prebiehajúceho správneho konania, ako aj v rámci správneho súdnictva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2013